Importanţa şi actualitatea temei de cercetare

Înainte de a încerca să reliefăm importanţa şi actualitatea temei de cercetare, trebuie să facem câteva precizări terminologice, şi nu numai, privitoare la noţiunea partajului succesoral.

Astfel, partajul succesoral pune capăt stării de indiviziune succesorală, bunurile aflate în indiviziune trecând în proprietatea exclusivă a coindivizarilor potrivit cotei părţi la care are dreptul fiecare.

Rezultă deci că partajul succesoral reprezintă operaţiunea juridică prin intermediul căreia încetează starea de indiviziune, în sensul că bunurile stăpânite pe cote părţi ideale sunt trecute în proprietatea exclusivă a fiecărui comoştenitor şi determinate în materialitatea lor.

Potrivit art. 728 Cod civil, nimeni nu poate fi silit să rămână în indiviziune, ceea ce înseamnă că dreptul nostru exclude indiviziunea silită, însă, în condiţiile legii, este admisă indiviziunea voluntară.

Partajul succesoral este modalitatea prin care moştenitorii îşi realizează dreptul de a ieşi din indiviziune, nefiind însă singura modalitate de încetare a indiviziunii, deşi este cel mai des întâlnit în practică.

Mai trebuie precizat că partajul succesoral constituie dreptul comun aplicabil oricărei forme de împărţeală.

Concluzionând, partajul succesoral este acea operaţiune juridică prin care se pune capăt coproprietăţii sau stării de indiviziune succesorale, bunurile stăpânite pe cote părţi ideale fiind trecute, proporţional cu întinderea respectivelor cote părţi în proprietatea exclusivă a fiecăruia dintre comoştenitori, astfel încât dreptul exclusiv asupra unei cote părţi ideale din masa bunurilor comune sau indivize devine un drept exclusiv asupra unuia sau mai multor bunuri determinate în materialitatea lor.

Pornind de la aceste succinte consideraţii terminologice, ţinem să precizăm că cercetarea instituţiei partajului succesoral implică abordarea

noţiunilor care delimitează şi definesc această instituţie, atât dintr-o perspectivă teoretică şi doctrinară, cât şi prin cercetarea modalităţilor de reflectare în practica judiciară a dispoziţiilor normative existente în domeniu.

Definirea noţiunii de partaj succesoral prezintă importanţă atât din perspectiva necesităţii de cunoaşte normele legale din această materie, procedurile instituite de acestea or modul de reflectare în practica judiciară a acestora, cât şi din nevoia tot mai pregnantă de armonizare a legislaţiei naţionale cu legislaţia existentă în alte state europene.

Apreciem că efortul de abordare inclusiv din perspectiva dreptului comparat a tematicii partajului succesoral prezintă o importanţă atât din prisma demersului ştiinţific de cercetare realizat, cât şi din prisma oferirii pentru viitorii cercetători ai acestei tematici a unui punct de plecare pentru realizarea unor viitoare cercetări pe această temă.

Totodată, efortul de sistematizare atât al precizărilor doctrinare care privesc instituţia partajului succesoral, cât şi a modalităţilor de reflectare în practica judiciară a normelor de drept care circumscriu şi delimitează această instituţie prezintă o importanţă determinată de nevoia efectuării unor cercetări cât mai detaliate asupra acelor instituţii juridice a căror importanţă a fost validată în mod repetat de multiplele aspecte care alcătuiesc viaţa socială şi juridică a societăţii noastre.

Obiectivele şi structura lucrării

Obiectivele lucrării

Prezenta teză de doctorat este structurată pornind de la o viziune mai largă asupra tematicii abordate, aceea a partajului succesoral, şi ajungând până la o serie de aspecte procedurale, de interpretare şi aplicare a normelor juridice existente în materie, cu referire la diferite aspecte de drept comparat.

În vederea atingerii acestui scop au fost realizate următoarele obiective:

- definirea noţiunii şi regimului juridic al partajului succesoral şi încadrarea acestor concepte în cadrul sistemului de drept civil, în general, şi al celui de drept succesoral, în special;

- cercetarea detaliată a principiilor directoare care guvernează încetarea stării de indiviziune succesorală, precum şi efectuarea unei analize comparative a procedurilor succesorale contencioase şi necontencioase;

- realizarea unei cercetări comparative a prevederilor legale referitoare la partajul succesoral atât în raport cu viitoare legislaţie naţională (respectiv, cu viitorul Cod civil şi cu proiectul noului Cod de procedură civilă), cât şi în raport cu dispoziţiile normative din materie existente în alte sisteme europene de drept (respectiv, în dreptul francez, în dreptul german, în italian şi în dreptul elveţian);

- determinarea şi analizarea detaliată a efectelor partajului succesoral, atât din perspectiva justificării teoretice a acestor efecte, cât şi din perspectiva transpunerii în practică a acestora;

- efectuarea unei analize a jurisprudenţei şi, implicit, a modalităţii în care îşi găsesc transpunerea în practică cele mai importante prevederi legale privitoare la partajul succesoral.

Structura lucrării

Scopul şi obiectivele sus-arătate au determinat structurarea lucrării pe 4 titluri alcătuite din capitole care, la rândul lor, sunt alcătuite din secţiuni şi subsecţiuni.

Titlul I intitulat „Indiviziunea succesorală” este alcătuit din trei capitole, capitole care analizează noţiunea şi regimul juridic al indiviziunii succesorale, persoanele titulare ale dreptului la moştenire şi condiţiile încetării stării de indiviziune succesorală.

În capitolul I „**Noţiunea şi regimul juridic al indiviziunii succesorale**” sunt făcute o serie de consideraţii introductive cu privire la modalităţile juridice ale dreptului de proprietate, consideraţii care vizează în mod deosebit noţiunile de indiviziune – cu analizarea condiţiilor cerute unei persoane pentru a veni la

succesiune şi a regimului juridic al indiviziunii succesorale – şi de proprietate comună pe cote părţi – cu referire la formele particulare ale acesteia, respectiv, proprietatea comună pe cote părţi obişnuită sau temporară, proprietatea comună pe cote părţi forţată şi perpetuă şi proprietatea comună în devălmăşie.

În cel de-al doilea capitol al Titlului I, capitol denumit „**Persoanele titulare ale dreptului la moştenire**” sunt analizate principiile generale ale devoluţiunii legale a moştenirii, precum şi drepturile la care sunt îndrituite persoanele aparţinând diferitelor clase de moştenitori legali.

Astfel, sunt analizate drepturile succesorale ale descendenţilor, ale ascendenţilor şi colateralilor privilegiaţi şi ordinari, precum şi a drepturilor succesorale care revin soţului supravieţuitor sau statului, analiză care este efectuată în paralel cu definirea şi delimitarea respectivelor clase de moştenitori şi a caracterelor juridice ale respectivelor drepturi succesorale care li se cuvin acestora.

Cel de al treilea capitol ”**Încetarea stării de indiviziune succesorală”** prezintă o serie de consideraţii generale privind procedura succesorală notarială şi petiţia de ereditate, efectuând pe parcursul lui o analiză detaliată a procedurii succesorale notariale, analiză care acoperă atât deschiderea, cât şi desfăşurarea acestei proceduri şi propunând spre cercetare câteva consideraţii introductive referitoare la partajul judiciar, consideraţii introductive care vizează definirea, consecinţele şi desfiinţarea partajului judiciar.

Titlul al II-lea al prezentei teze de doctorat „**Efectuarea propriu-zisă a partajului succesoral**” conţine 3 capitole din care în primul, intitulat **„Noţiunea şi condiţiile de fond ale partajului succesoral judiciar”**, se realizează o cercetare a caracterelor generale ale partajului succesoral judiciar şi a dispoziţiilor normative aplicabile şi a condiţiilor generale de fond ale partajului.

În capitolul II **„Caractere de ordin procesual ale partajului succesoral”** este efectuată o analiză cuprinzătoare a noţiunilor de obiect şi de

efect declarativ al partajului şi prezintă caracterul executoriu al hotărârii de partaj, precum şi pe acela de prescriptibilitate a executării în această materie.

Capitolul III **„Procedura de judecată a partajului succesoral" prezintă** o serie de aspecte de ordin procedural, care vizează instanţa competentă să soluţioneze acţiunea de partaj succesoral judiciar şi modalităţile de sesizare a instanţei de judecată, precum şi elementele esenţiale ale acţiunii în împărţeală sau fazele procesului de partaj, împreună cu modalităţile de finalizarea ale procedurii judiciare.

Titlul al III-lea al acestei lucrări intitulat „**Efectele partajului succesoral**" este alcătuit din 3 capitole.

Capitolul I **„Justificări teoretice ale efectelor partajului succesoral"** analizează efectul declarativ al partajului şi domeniul de aplicare al acestui efect, indicând totodată şi care sunt drepturile creditorilor privitoare la împărţeală.

Capitolul II **„Efectele împărţelii de ascendent" prezintă o serie de** *Consideraţii preliminare privitoare la efectele împărţelii de ascendent, consideraţii care vizează* caracteristicile şi condiţiile, de fond şi de formă, ale împărţelii de ascendent, precum şi efectele şi cauzele de ineficacitate ale acestei forme de împărţeală.

Capitolul III **„Consideraţii privitoare la alte efecte ale partajului succesoral"** conţine o cercetare a condiţiilor şi efectelor obligaţiei de garanţie între copărtaşi, precum şi o analiză detaliată a problematicii circumscrise raportului donaţiilor, pentru ca în secţiunea finală să se concentreze pe prezentarea tematicii nulităţii partajului judiciar succesoral.

Titlul al IV-lea al tezei „**Aspecte de drept comparat. Concluzii generale şi propuneri de lege ferenda**" conţine 2 capitole dintre care în primul **„Aspecte de drept comparat privitoare la reglementarea partajului succesoral"** se efectuează o analiză comparativă a reglementărilor existente în materia partajului succesoral în sistemele juridice din Germania, Franţa, Italia şi, respectiv, Elveţia, iar în cel de-al doilea capitol **„Concluzii generale şi**

propuneri de lege ferenda” sunt definite şi delimitate **c**aracteristicile definitorii şi regimul juridic al partajului succesoral şi sunt făcute o serie de propuneri de lege ferenda pentru viitoarea reglementare din materia partajului succesoral, propuneri care au ca bază de pornire o analiză critică a dispoziţiilor cuprinse în noul Cod civil şi în proiectul noului Cod de procedură civilă.

Ultima secţiune din această teză de doctorat o reprezintă bibliografia selectivă utilizată la realizării lucrării, bibliografie care cuprinde un amplu material doctrinar aparţinând celor mai importanţi cercetători şi specialişti în domeniu, dar şi un număr mare de hotărâri judecătoreşti care alcătuiesc esenţa practicii judiciare existente în materia partajului judiciar.

Suportul metodologic şi teoretico-ştiinţific al lucrării

Baza teoretică a prezentei teze de doctorat o constituie un număr mare de surse de specialitate în domeniul dreptului civil în general, şi din cel al dreptului succesoral, în special.

Astfel, punctul de plecare în realizarea prezentei lucrări îl constituie atât legislaţia naţională – actuală, dar şi viitoare (aici referindu-ne la viitorul Cod civil şi la proiectul noului Cod de procedură civilă, cărora le-au fost acordate spaţii ample în prezenta lucrare) – , cât şi legislaţia existentă în alte state membre ale Uniunii Europene şi nu numai – menţionăm în acest sens faptul că, pe parcursul lucrării, am efectuat o analiză detaliată a reglementărilor privitoare la partajul succesoral existente în sistemele de drept francez, german, italian şi elveţian.

Suportul metodologic şi teoretico-ştiinţific al lucrării se bazează pe o bibliografie complexă care include un amplu material doctrinar aparţinând celor mai importanţi cercetători şi specialişti în domeniu, dar şi pe o analiză aprofundată a practicii judiciare existente în materia partajului judiciar.

Pornind de la aceste baze teoretico-ştiinţifice, trebuie să arătăm că la realizarea prezentei teze au fost utilizate diverse metode ştiinţifice, dintre care enumerăm metoda formal juridică, sinteza sau analiza comparativă.

Metodele general-ştiinţifice de abordare logică şi de sistemă, precum şi metoda istorico-juridică au permis evidenţiere principalelor tendinţe şi legităţii ale obiectului de studiu al prezentei teze de doctorat.

Metoda comparativă a fost utilizată pentru a contrapune diferitele abordări ale tematicii partajului succesoral şi pentru a identifica similitudinile şi diferenţele de opinii privitoare la problemele analizate.

Totodată, în cercetare au fost utilizate metodele ştiinţifice ale inducţiei şi deducţiei, însă cele mai importante metode asupra cărora s-a pus accentul pe parcursul lucrării au fost metodele sistematică şi cea comparativă, metode care au permis evidenţierea celor mai importante aspecte privitoare la tematica partajului succesoral, precum şi elaborarea de propuneri de lege ferenda privitoare la elaborarea unei viitoare legislaţii în materie.

Noutatea ştiinţifică a rezultatelor obţinute, importanţa teoretică şi valoarea aplicativă a lucrării

Noutatea ştiinţifică a lucrării constă în aceea că este una dintre primele încercări care şi-a propus în egală măsură un efort de sistematizare atât a noţiunilor teoretice, cât şi a practicii judiciare care circumscriu problematica partajului succesoral.

Apreciem ca fiind prolixă o eventuală încercare de a reitera importanţa în viaţa socială şi juridică a instituţiei partajului succesoral, dar ţinem să reliefăm faptul că efortul întreprins prin prezenta lucrare tinde mai mult să ofere o bază de pornire în cadrul unui demers mai amplu, de cercetare inter şi pluridisciplinară a acelor instituţii juridice a căror importanţă a fost vădită în practică în mod repetat, decât să îşi aroge pretenţia de a realiza o analiză exhaustivă a unei instituţii atât de importante precum este partajul succesoral.

Importanţa instituţiei se vădeşte, o dată în plus, prin faptul că aceasta a fost validată legislativ din timpuri străvechi, începând cu dreptul roman, şi până astăzi, atât în legislaţia românească, cât şi în majoritatea sistemelor de drept existente.

Totodată, considerăm că, complexitatea reflectării în practica judiciară a instituţiilor legate de partajul succesoral determină o necesitate a accentuării cercetării în acest domeniu.

Apreciem că, aşa cum am menţionat deja, departe a emite pretenţia unei epuizări a valorificării ştiinţifice a noţiunilor legate de instituţia partajului succesoral, prezenta teză reprezintă mai mult un punct de pornire pentru viitoare cercetări care să analizeze importanţa socială şi juridică a transmiterii unui patrimoniu pe cale succesorală.

Fără a avea pretenţia utilizării întotdeauna a unor metode inovative de cercetare a dispoziţiilor legale, a procedurilor ori a modului de reflectare în practica judiciară a instituţiilor legate de problematica partajului succesoral, prezenta teză de doctorat demonstrează faptul că partajul judiciar nu reprezintă doar un set de norme juridice şi de modalităţi de transpunere în practică a acestora prin intermediul unor hotărâri judecătoreşti, ci reprezintă şi o multitudine de interacţiuni sociale şi instituţionale care vizează partajarea unui patrimoniu care a fost transmis pe cale succesorală.

Bibliografie selectivă

Tratate, monografii, cursuri

1. I. Adam, A. Rusu, Drept civil. Succesiuni, Bucureşti, Ed. C.H. Beck, 2003
2. I. Albu, Drept civil. Introducere în studiul obligaţiilor, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984

3. D. Alexandresco, Explicaţiunea teoretică şi practică a dreptului civil român, tomul III, partea a II-a, Atelierele Grafice, Socec & Co, 1912.
4. D. Alexandresco, Explicaţiunea teoretică şi practică a dreptului civil român în comparaţiune cu legile vechi şi principalele legiuiri străine, tomul V, Tipografia Naţională, Iaşi, 1890.
5. D. Alexandresco. Explicaţiunea teoretică şi practică a dreptului civil român, vol. III, partea I şi II, Bucureşti, 1909
6. D. Alexandresco, Principiile dreptului civil, vol. I, Bucureşti, 1926
7. Colin Ambroise, H. Capitant, Cours elementaire de droit civil francais, Paris, 1955
8. Colin Ambroise, Traite de droit civil, I, Librairie Dalloz, Paris, 1957
9. P. Anca, Rudenia în dreptul R.S.R., Editura Actami, Bucureşti, 1996
10. P. Anca, şi colaboratorii, Legislaţia civilă uzuală, vol. I, Editura Ştiinţifică, Bucureşti.
11. Aubry et Rau, Cours de droit civil français, 5ed, tome I, Paris, 1902.
12. A. Bacaci, Gheorghe Comăniţă, Drept civil. Succesiunile, Bucureşti, Ed. C.H. Beck, 2006
13. A. Bacaci, G. Comăniţă, Drept civil. Succesiunile, Editura All Beck, Bucureşti, 2003
14. A. Bacaci, V. Dumitrache, C. Hageanu, Dreptul familiei, Editura All Beck, Bucureşti, 2001, pag. 87
15. Baudry-Lancantinerie, Traité theoretique et practique de droit civil. Des succesions, tome I, II, III, Paris, 1905.
16. Baudry-Lancantinerie, Précis de droit civil, tome III, ed. a 9a, Paris, 1900.
17. Baudry-Lancantinerie, G., Chauveau, M., Droit civil. Des biens, Paris, 1986.
18. C. Bârsan, M.Gaiţă, M. M. Pivniceru, Drept civil. Drepturile reale, Institutul european, Iaşi, 1997

19. C. Bârsan, Drept civil. Drepturile reale principale, Editura All Beck, Bucureşti, 2001.
20. G. Beleiu, Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil, Casa de Editură şi Presă "Şansa" SRL, Bucureşti, 1998.
21. G. Beleiu, „Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil”, ed. a VIII-a revăzută şi adăugită de M. Nicolae şi P. Truşcă; Bucureşti, 2003
22. M.D. Bocşan, Testamentul. Evoluţia succesiunii testamentare în dreptul român, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2000
23. M.D. Bocşan, , Practică testamentară. Jurisprudenţă română 1865-2002, Ediţia a II-a, Editura Rosetti, 2003
24. G. Boroi, O. Spineanu-Matei, Coduri adnotate. Codul de procedură civilă, Editura All Beck, Bucureşti, 2005
25. G. Boroi, Drept civil. Partea generală, Editura All Beck, Bucureşti 1999
26. G. Boroi, Codul de procedură civilă comentat şi adnotat, vol. I, ed. All Beck, 2001
27. G. Boroi, Drept civil. Partea generală. Persoanele, Editura All Beck, Bucureşti, ediţia a II-a 2002
28. G. Boroi, Drept civil. Partea generală. Persoanele, Editura Hamangiu, Bucureşti, ediţia a III-a, 2008
29. Gabriel Boroi, Liviu Stănciulescu, Adriana Almăşan, Ioana Pădurariu, Drept civil. Curs selectiv pentru licenţă. Teste grilă. Ed. a 4-a, Editura Hamangiu, 2009
30. G. Boroi, D. Rădescu, Codul de procedură civilă comentat şi adnotat, Editura All Beck, Bucureşti, 1994
31. Salvator Brădeanu, Teoria generală a obligaţiilor, 1950
32. Salvator Brădeanu, Ion Rucăreanu, Tratat de drept civil. Partea generală, Editura Academiei, Bucureşti, 1967

33. Salvator Brădeanu, Victor Dan Zlătescu, Tratat de drept civil, vol. I, Editura Academiei, Bucureşti, 1967
34. Germain Briere, Traite de droit civil : Les successions. Montreal, Centre de recherche en droit prive et compare du Quebec/Yvon Blais, 1990
35. M.B.Cantacuzino, Despre libertatea individuală şi persoanele juridice, Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1924
36. M. B. Cantacuzino, Elementele dreptului civil, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1921
37. M.B. Cantacuzino, Elementele dreptului civil, Editura All Educaţional, Bucureşti, 1998.
38. H. Capitant, Introduction à l'ètude du droit civil, Paris, 1904.
39. J. Carbonnier, Droit civil, tome premièr, P.U.F., 1955.
40. J. Carbonnier, Droit civil. Les personnes. Personnalité, incapacités, personnes morales, PUF, 2000
41. J. Carbonnier, Droit civil. Les obligations, Editura Les Presses Universitaires de France, Paris, 1972
42. J. Carbonnier, Droit civil. Introduction, 25 edition refondue, PUF, Paris, 1997
43. O. Căpăţână, Tratat de drept civil. Partea generală, vol.I, Ed. Academiei, Bucureşti, 1989
44. O. Căpăţână, Titlul gratuit în actele juridice, Editura Rosetti, Bucureşti, 2003
45. St. Cărpenaru, Drept civil. Contractul de transport. Drepturile de creaţie intelectuală. Succesiunile. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1971.
46. St. Cărpenaru, Dreptul de moştenire, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982
47. St. Cărpenaru, Drept comercial român, Ediţia a VI-a, Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2007

48. I. Cătuneanu, Curs de drept roman, Bucureşti, 1927.
49. S. Cercel, Drept civil. Patrimoniul. Posesia. Proprietatea, Editura Universitaria, Craiova, 2002.
50. S. Cercel, Drept civil. Dezmembrămintele dreptului de proprietate. Modurile de dobândire a drepturilor reale. Publicitatea imobiliară, Editura Universitaria, Craiova, 2003.
51. S. Cercel, A.M. Florea, A. Ponea, Drept civil. Persoana fizică, Editura Universitaria, Craiova, 2003
52. E. Cernea, E. Molcuţ, Istoria statului şi dreptului românesc, Editura Universul, Bucureşti, 1933
53. E. Chelaru, Drept civil. Drepturile reale principale, Ediţia 2, Bucureşti, Ed. C.H. Beck, 2006
54. D. Chirică, Drept civil. Succesiuni, Bucureşti, Lumina Lex, 1998
55. D. Chirică, Drept civil. Contracte speciale, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2007
56. V.M. Ciobanu, Tratat teoretic şi practic de procedură civilă, Editura Naţional, Bucureşti, 1996
57. V.M. Ciobanu**,** Tratat de executare silită,. Ed. Lumina Lex, Bucureşti**,** 2001
58. V. M. Ciobanu, G. Boroi, Drept procesual civil - curs selectiv, teste grila, Bucureşti, Editura All Beck, 2003
59. V. M. Ciucă**,** Procedura partajului succesoral, Ed. Polirom, Iaşi, 1997
60. A. Colin et H. Capitant, Cours élémentaire de droit civil français, tome I, II, Paris, 1924.
61. A. Colin, H. Capitant, L.J. de la Morandiere, Traite de droit civil, tome II, Dalloz, Paris, 1959
62. D. Cosma, Tratat de drept civil, Editura Academiei, Bucureşti, 1967
63. D. Cosma,Teoria generală a actului juridic civil, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1969

64. D.M. Cosma, Cartea funciară. Procedura de lucru. Organizarea birourilor teritoriale, Editura Hamangiu, Bucureşti, 2007
65. P.M. Cosmovici, Drept civil. Drepturile reale. Obligaţii. Codul civil, Ediţia a III-a, Editura All Beck, Bucureşti, 2000
66. P.M. Cosmovici, Drept civil. Introducere în dreptul civil, Editura All Beck, Bucureşti, 1994
67. P. M. Cosmovici, , Tratat de drept civil, Editura Academiei, Bucureşti, 1989.
68. M.N. Costin, Marile instituţii ale dreptului civil român. Teoria generală a obligaţiilor, Ed. Dacia, Cluj-Napoca. 1993
69. M.N. Costin, Marile instituţii ale dreptului civil român, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
70. I. Craiovan, Tratat elementar de teoria generală a dreptului, Ed. All Beck, Bucureşti, 2001
71. Ch. Demolombe, Ch., Traité des successions, vol. IV, Paris, 1867.
72. Francisc Deak, Tratat de drept succesoral, Ed. Actami, Bucureşti 1999
73. F. Deak, C. Toader, L. Stănciulescu, R. Pop, V. Stoica, Moştenirea testamentară. Transmisiunea şi împărţeala moştenirii, Editura Actami, Bucureşti, 1994
74. F. Deak, Moştenirea legală, Editura Actami, Bucureşti, 1994
75. F. Deak, Moştenirea legală, Editura Universul, 1991
76. I. Deleanu, Drepturile subiective şi abuzul de drept, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1988
77. S. Dibos-Lacroux**,** Successions: Le guide pratique 2010; Le testament, la donation, les héritiers, la fiscalité, les contentieux, 11e édition, Ed. Defrénois, 2008
78. G. Dimitrescu, Drept roman. Obligaţiuni, succesiuni, Bucureşti, 1936.
79. I. Dogaru, s.a., Drept civil. Succesiunile, Editura All Beck, Bucureşti, 2003

80. M.A. Dumitrescu, Manual de drept roman, Bucureşti, 1920.
81. F. Duraton, Cours de droit français suivant la Code civil, Paris, 1844, Ediţia a IV-a.
82. Francisc Deak, S. Cărpenaru, Drept civil. Contractele speciale. Dreptul de moştenire, Tipografia Universităţii Bucureşti, 1982
83. I. Deleanu, Tratat de procedură civilă. Volumul I-II, Ediţia 2, Bucureşti, Editura C.H. Beck, 2007
84. M. Eliescu, Principii de drept, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1958
85. M. Eliescu, Moştenirea şi devoluţiunea ei în dreptul RSR, Editura Academiei RSR, Bucureşti, 1966
86. M. Eliescu, Transmisiunea şi împărţeala moştenirii în dreptul RSR, Editura Academiei RSR, Bucureşti, 1966
87. M. Eliescu, Răspunderea civilă delictuală, Editura Academiei, Bucureşti, 1972
88. M. Eliescu, Curs de succesiuni, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1997
89. I.P. Filipescu, Drept internaţional privat, Bucureşti, 1979
90. I.P. Filipescu, Drept civil. Dreptul de proprietate şi alte drepturi reale, Editura Proarcadia, Bucureşti, 1993
91. Dumitru C. Florescu - Dreptul de proprietate şi alte drepturi reale principale; Editura Universităţii Titu Maiorescu, Bucureşti, 2002;
92. J. Flour, H. Souleau, Les Succesions, Ed. Armand Colin, Paris, 1991
93. P.F. Girard, Manual elementaire de droit romain, Paris, 1911
94. P. F. Girard, Manuel élémentaire de droit roman, ed. a 8a, Paris, 1929.
95. E. Glasson, Le droit de succesion au moyen-age, Paris, 1892
96. C. Hamangiu, N. Georgean, Codul civil adnotat, voi. VI, Ed. Librăriei „Universală", Bucureşti, 1930
97. C. Hamangiu, Codul civil adnotat, vol. IV, Editura Naţională, Bucureşti, 1926

98. C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu - “Tratat de drept civil român”, vol. I-III, Bucureşti, 1996

99. Vl. Hanga - “Drept privat roman”, Ed. Argonaut, Cluj Napoca, 1996

100. T. Ionaşcu, Curs de drept civil privind persoanele juridice, proprietatea socialistă şi celelalte drepturi reale, Universitatea Bucureşti, 1957-1958

101. T. Ionaşcu, S. Brădeanu, Drepturile reale principale în R.S.R., Bucureşti, 1978

102. F. Laurent, Principes de droit civil français, ed. a 4a, vol. III, Bruxelles, Paris, 1887.

103. I. Leş, Manual de drept notarial, Editura All Beck, Bucureşti, 2003

104. I. Leş, Proceduri civile speciale, Ediţia a 2-a, Editura All Beck, Bucureşti, 2003

105. I. Leş, Principii şi instituţii de drept procesual civil, vol. I,Bucureşti, Editura Lumina Lex, 1998.

106. I. Lucian, Drept civil român. Drepturi reale, Editura Augusta, Timişoara, 1989.

107. D. Lupaşcu, Dreptul familiei, Bucureşti, Editura Rosetti, 2005

108. D. Lupulescu, Dreptul de proprietate comună pe cote-părţi, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1973.

109. D. Lupulescu, Dreptul de proprietate comună, Bucureşti, Ed. Lumina Lex, 2000

110. D. Lupulescu, Drept civil. Drepturi reale principale, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1997.

111. D. Lupulescu, Dreptul de proprietate comună a soţilor, Casa de Editură Şi Presă "Şansa", Bucureşti, 1993.

112. G.N. Luţescu, Teoria generală a drepturilor reale, Imprimeria Văcăreşti, Bucureşti, 1947.

113. D. Macovei, M.S. Striblea, Drept civil. Contracte. Succesiuni, Ed. Junimea, Iaşi, 2000

114. D. Macovei, Drept civil. Succesiuni, Ed. Chemarea, Iaşi, 1993

115. J. Manoliu, Şt. Răuschi, Drept civil. Succesiuni, Universitatea A.I. Cuza, Iaşi, 1983

116. Ph. Malaurie, L. Aynes, Cours de droitr civil. Les successions. Les Liberalites, par Ph. Malaurie, Paris, 1989

117. G. Marty, P. Raynaud, Droit civil, tome I, Introduction generale a l'etude du droit et des institutions judiciarire, Paris, Sirey, 1961

118. J. Mazeaud, Leçons de droit civil, vol. IV, Paris, 1963.

119. H. Mazeaud, L. Mazeaud, J. Mazeaud, Lecon de droit civil. Successions et libéralités, t.IV ,vol.II, Ed. Montchrestien, Paris, 1971

120. I. Micescu, Curs de drept civil. Succesiuni ab intestat, Bucureşti, 1937

121. I. Micescu, Curs de drept civil. Succesiuni ab intestat, Curs litografiat, Bucureşti, 1935.

122. C. Nacu, Drept civil român, vol. II, Bucureşti, 1902.

123. C. Nacu, Comparaţiune între Codul civil român şi Codul Napoleon, Bucureşti, 1898.

124. M. Nicolae, Prescripţia extinctivă, Editura Rosetti, Bucureşti, 2004

125. M. Nicolae, Tratat de publicitate imobiliară, vol. II, Editura Universul Juridic, Bucureşti, 2006

126. R. Niţoiu, Teoria generală şi explicaţiunea succesiunii testamentare, Editura Universitaria, Craiova, 2006

127. R. Petrescu, Drept succesoral, Editura Oscar Print, Bucureşti, 1995.

128. R. Petrescu, Drept civil. Teoria obligaţiilor. Răspunderea delictuală, Ed. Oscar Print, Bucureşti, 1996

129. R. Petrescu, V. Scherer, Gh. Nichita, Probleme teoretice şi practice de drept civil, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1987

130. G.P. Petrescu, Succesiunile, Cartea I, II, III, Tipografia Gutenberg, Bucureşti, 1895.

131. M. Planiol, Traite elementaire de droit civil, Paris, 1927

132. M.M. Pivniceru, C. Susanu, D. Tătăruşanu, Moştenirea legală şi testamentară. Împărţeala moştenirii. Practică judiciară, Editura Hamangiu, Bucureşti, 2006

133. M. Planiol et Ripet, Traité élémentaire de droit civil français, Paris, 1925.

134. M. Planiol, Traité élémentaire de droit civil français, Paris, 1923, Ed. a II-a.

135. G. Plastara, Curs de drept civil român, Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1925

136. Aurel Pop, Gheorghe Beleiu, Drept civil. Teoria generală a dreptului civil, Universitatea din Bucureşti, 1980

137. L. Pop - "Dreptul de proprietate şi dezmembrămintele sale", Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2001

138. L. Pop, Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2000

139. L. Pop, Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor, Tratat, Editura Fundaţiei Chemarea, Iaşi, 1994

140. T. Pop, Drept civil român, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 1993;

141. T. Pop, Drept civil român. Persoanele fizice şi persoanele juridice, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 1994.

142. D.A. Popescu, Contractul de societate, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 1996

143. T.R. Popescu, Drept internaţional privat, Editura Universităţii Bucureşti, 1954

144. M. Rarincescu, Curs elementar de drept civil român, vol. II, 1947

145. M. Rarincescu, Curs de drept civil. Succesiuni, Bucureşti, 1922

146. G. Ripert, J. Boulanger, Traité élémentaire de droit civil de Planiol, vol. IV, ed. a 4a, Paris, 1951.

147. I. Rosetti Bălănescu, O. Sachelarie, N. Nedelcu, Principiile dreptului civil român, Bucureşti, 1947

148. P. Roubier, Theorie generale du droit, Ed. A II-a, Sirey, Paris, 1951.

149. I. Rucăreanu, Tratat de drept civil, vol. I, Partea generală, Ed. Academiei, Bucureşti, 1967;

150. I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, Tratat de drept civil român, vol. II, Editura All, ediţia restitutio, Bucureşti, 2000

151. I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, Drept civil român. Studiu de doctrină şi jurisprudenţă, vol. II, Ed. Socec, 1943

152. E. Safta-Romano., Dreptul de moştenire. Doctrină şi jurisprudenţă, vol. I, Editura Graphix, Iaşi, 1995

153. E. Săvoiu, Contribuţiuni la studiul succesiunii testamentare în vechiul drept românesc, Editura Ramuri, Craiova, 1942

154. Th. Sâmbrian, Drept roman. Principii, instituţii şi texte celebre, Casa de Editură şi Presă "Şansa", Bucureşti, 1994.

155. L. Stănciulescu, Drept civil. Dreptul la moştenire, Editura Atlas Lex, Bucureşti, 1996.

156. Liviu Stănciulescu, Drept civil, partea specială, Contracte şi succesiuni, Editura Hamangiu, Bucureşti, 2009

157. C. Stătescu, C. Bârsan, Drept civil. Teoria generală a drepturilor reale, Tipografia Universităţii Bucureşti, 1980

158. C. Stătescu, Drept civil. Contractul de transport. Drepturile de creaţie intelectuală. Succesiunile, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1967

159. C. Stătescu, C. Bârsan, Drept civil. Drepturile reale, Editura Universităţii Bucureşti, 1988

160. C. Stătescu, C. Bârsan, Tratat de drept civil. Teoria generală a obligaţiilor, Editura Academiei RSR, Bucureşti, 1981

161. I. Stoenescu, S. Zilberstein, Drept procesual civil. Căile de atac şi procedurile speciale, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981

162. V. Stoica, Soţul supravieţuitor – moştenitor legal şi testamentar, Bucureşti, 2000

163. V. Stoica, Moştenirea testamentară. Transmisiunea şi împărţeala moştenirii, Editura Proarcadia, Bucureşti, 1993.
164. C. Stoicescu, Curs elementar de drept roman, ed. A II-a, Bucureşti, 1927
165. O. Ungureanu, A. Bacaci, C. Turianu, C. Jugastru, Principii şi instituţii de drept civil. Curs selectiv pentru licenţă, Editura Rosetti, Bucureşti, 2002
166. O. Ungureanu, Manual de drept civil, ed. III, Ed. All Beck, Bucureşti, 1999
167. F. Terre , Introduction generale au droit, Ed. Precis Dalloz, Paris, 1991
168. N. Titulescu, Împărţeala moştenirilor, Bucureşti, 1907.
169. C. Toader, L. Stănciulescu, R. Popescu, V. Stoica, Moştenirea testamentară. Transmisiunea şi împărţeala moştenirii, Editura Actami, Bucureşti, 1996
170. C. Tomulescu, Manual de drept privat roman, Tipografia şi Litografia Ministerului Învăţământului, Bucureşti, 1956.
171. C. Tomulescu, Drept privat roman, Bucureşti, 1973.
172. T.R. Troplong, Le droit civil expliqué suivant l'ordre des articles du Code, des donations entre - vifs et des testaments, vol. II, Paris, 1855.
173. G. Tudor, D. Călin, Jurisprudenţa CJCE, vol. I, Editura C.H. Beck, Bucureşti, 2006
174. I. Turculeanu, Dreptul de opţiune succesorală, Ed. Sitech, Craiova, 1999
175. I. Turculeanu, Succesiunile¸ Editura Universitaria, Craiova, 2006
176. I. Turculeanu, Implicaţiile succesorale ale donaţiei, Editura Universitaria, Craiova, 2006
177. I. Turculeanu, C. Băncioi, V. Niţă, Drept civil. Succesiuni, Ed. Themis, Craiova, 2001
178. I. Turculeanu, Drept civil. Contracte speciale şi succesiuni, Reprografia Universităţii, Craiova, 1999
179. R. Ţapu, Succesiunea testamentară. Obârşie şi evoluţie, Ed. Themis, Craiova, 2001

180. G. Vintilă, C. Furtună, Daunele Morale. Studiu de doctrină şi jurisprudenţă, Editura All Beck, Bucureşti, 2002
181. A. Weill, Droit civil, introduction générale, Dalloz, Paris, 1973
182. A. Weill, Fr. Terre, Les obligations, Ed. Dalloz, Paris, 1975
183. I. Zinveliu, Dreptul la moştenire în R.S.R., Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.

Studii şi articole

1. E.C. Albulescu, Discuţii referitoare la cota succesorală a soţului supravieţuitor în unele situaţii speciale, Dreptul nr. 3/2007, 39-40
2. C. Alunaru, Noi aspecte teoretice şi practice ale dreptului de superficie, în Dreptul nr. 5-6, 10/1993, p. 73.
3. P. Andrei, Dolul prin reticenţă în literatura juridică şi practica judiciară, în RRD nr. 9/1982, p. 36-40.
4. P. Andrei, Domiciliul real al persoanei fizice, în RRD nr. 2/1977, pag.29
5. Ş. Beligrădeanu, Consideraţii teoretice şi practice în legătură cu noţiunea de domiciliu (II), în RRD nr. 6/1982
6. C. Bârsan, Regimul juridic al construcţiilor edificate pe terenul proprietatea altei persoane, (II), în RRD nr. 5/1985, p. 33.
7. E. Boroi, G. Boroi, Corelaţia dintre prevederile art. 939 din Codul civil şi Decretul-lege nr. 319/1944, în RRD nr. 9-12/1989, pag.30.
8. Gh. Brenciu, V. Panţurescu, Reductibilitatea legatelor al căror obiect este constituit de depunerile pe librete CEC asupra cărora defunctul titular a prevăzut o clauză testamentară, în RRD nr. 1/1984, pag.16-17.
9. T. Carabaşiu, Probleme teoretice şi practice privind incidenţa Legilor nr. 58 şi 59/1974 asupra procedurii partajului, S.C.J. nr. 1/1979, p. 70-72.
10. E. Chelaru, Unele aspecte în legătură cu circulaţia juridică a terenurilor proprietate privată, în Dreptul nr. 9/1993, p. 24-25.

11. D. Chirică, Posibilitatea exercitării acţiunii în revendicare de către un singur coindivizar, în Dreptul nr. 11/1998, p. 21.
12. D. Chirică, Natura juridică şi valorificarea drepturilor constructorului pe terenul unui terţ, în RRD nr. 1/1987, p. 3.
13. D. Cimpoeru, Moştenirea prin retransmitere, în Dreptul nr. 4/1995, p. 28-30.
14. I. Ciobanu, Probleme în legătură cu partajul succesoral în lumina prevederilor art. 12 din Legea nr. 18/1991 (I), în Dreptul nr. 9/1993, p. 56-60.
15. V.M. Ciobanu, G. Boroi, M. Nicolae, Modificările aduse Codului de procedură civilă prin OUG nr. 138/2000, II, Dreptul, nr. 2/2001, 30-31
16. G. Comăniţă, Dreptul de a cere partajul şi titularii săi, Dreptul nr.12/2000, p. 67-72
17. M. Costin, Principiul efectului declarativ al partajului în lumina practicii judiciare, RRD nr. 5/1972, 110
18. N. Crăciun, Observaţii la noile reglementări privind partajul judiciar introduse în Codul de procedură civilă prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 138/2000, Pandectele Române nr. 1/2003, p. 193
19. D.C. Dumitrescu, Notă la decizia civilă nr. 1274/1959 a Tribunalului Suprem, col. civ., în L.P. nr. 6/1960, p. 120.
20. F. Deak, Drepturile statului asupra moştenirii vacante, în Revista română de drept, nr.3/1986, pag. 3-13
21. F. Deak, Stabilirea drepturilor succesorale ale ascendenţilor privilegiaţi şi colateralilor privilegiaţi în concurs cu soţul supravieţuitor, în RRD nr. 4/1989, pag.33-35
22. F. Deak, În legătură cu dreptul de moştenire special al soţului supravieţuitor asupra mobilelor şi obiectelor aparţinând gospodăriei casnice(II), în RRD nr. 11/1988, pag.16-22.

23. F. Deak, Drepturile statului asupra moştenirii vacante, în RRD nr. 3/1986, pag.3- 13
24. V. Economu, Dreptul de succesiune al soţului supravieţuitor, în L.P. nr. 5/1957, p. 330-342.
25. V. Economu, Despre unele probleme în materie de succesiune, în L.P. nr. 4/1960, p. 122-123.
26. V. Economu, Al. Oproiu, Note critice la decizia civilă nr. 2122/1956 a Tribunalului Regional Argeş, în L.P. nr. 3/1961, p. 24.
27. V. Economu, Observaţii în legătură cu obligaţia de raport, în L.P. nr. 2/1958.
28. Y. Eminescu, Notă la decizia civilă nr. 1802/15.10.1956 a Tribunalului Suprem, în L.P. nr. 6/1957, p. 734.
29. M. Georgescu, Al. Oproiu, Restabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor în condiţiile diferite ale acceptării sau renunţării la succesiuni ori neexercitării drepturilor succesoral, în Dreptul, nr. 4/1994, p.68.
30. G. Giurgiu, G., Consideraţii teoretice şi practice în legătură cu noţiunea de domiciliu (I), în RRD nr. 6/1982, pag.51-52.
31. M. Iancu, M. Florescu, Evaluarea clădirilor de locuit cu sprijinul statului şi a locuinţelor construite din fonduri proprii, în Dreptul nr. 6/1991, p. 58-41.
32. M. Ionescu, Executarea hotărârilor de partaj, RRD nr. 4/1969, 126-127
33. A. Ivanov, In legătură cu prescriptibilitatea cererii - formulate în cadrul procedurii de partaj - privind lichidarea pretenţiilor dintre comoştenitori referitoare la cheltuielile de înmormântare, R.R.D. nr. 8/1986, p. 20-22.
34. A. Ionaşcu, Clasele de moştenitori în dreptul RPR, în Buletinul Universităţii Babeş-Bolyai, seria ştiinţe sociale, vol. I, nr. 1-2/1956, pag.52-53

35. I. Leş, I. Popa, În legătură cu natura juridică şi puterea doveditoare a certificatului de moştenitor precum şi cu acţiunea în anulare a acestuia, în Dreptul, nr. 11/1997, pag. 40
36. I. Lulă, Opinii privitoare la posibilitatea exercitării acţiunii in revendicare de către un singur coproprietar, Dreptul nr. 4/2002, p. 83-84.
37. I. A. Man, În legătură cu pasivul succesoral, în R.R.D., nr. 5/1987
38. L. Mihai, În legătură cu obiectul partajului succesoral, RRD nr.2/1987, 26-27
39. A. Mitrache, Discuţii în legătură cu înţelesul şi sfera de aplicare a art. 28 din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, Dreptul nr. 4/2005, p. 69 şi urm.
40. P. Perju, Discuţii în legătură cu unele soluţii privind drepturile reale, pronunţate de instanţele judecătoreşti din judeţul Suceava, în lumina Legii nr. 18/1991, în Dreptul nr. 5/1992, p.27
41. R. Petrescu, Consideraţii asupra regimului juridic al unor bunuri, în RRD nr. 10/1974.
42. R. Petrescu, Consideraţii asupra regimului juridic al unor bunuri, S.C.J. nr. 1/1983, p. 56-57;
43. P. Petrovici, Notă la decizia civilă nr. 2575/1966 a Tribunalului Regional Oltenia, în RRD nr. 3/1967, p. 144-147.
44. T. Pop, Despre testamentul care cuprinde o împărţeală de ascendent cu omiterea soţului supravieţuitor, L.P. nr.2/1961, p.60
45. E. Popescu, I. Damian, M. Nicolae, Moştenitorii îndreptăţiţi să beneficieze de repunerea în termen în temeiul art. IV din Legea nr. 169/1996, în Dreptul nr. 6/1998, p. 3 şi urm.
46. T. Pungă, Regimul juridic ai locurilor de înhumare şi al lucrărilor funerare, R.R.D. nr. 7/1983, p. 35
47. T. Pungă - Notă la dec. civ. nr. 119 din 18 ianuarie 2000 a Curţii de Apel Suceava, Dreptul nr. 2/2001, p. 207-214.

48. D. Rizeanu, Observaţii pe marginea noii reglementări date instituţiei înfierii prin Codul familiei, în J.N. nr. 5/1956, pag.847 şi urm.
49. E. Safta Romano, Consideraţii teoretice şi practice referitoare la regimul juridic al fructelor, S.C.J. nr. 3/1989, p. 34.
50. I.R. Scrieciu –„Consideraţii cu privire la certificatul de calitate de moştenitor" R.D.C. nr. 3/2007, p. 84 şi urm.
51. A. Sitaru, În legătură cu obligaţia aducerii fructelor la masa bunurilor partajului, în RRD nr. 10/1997, p. 37.
52. A. Sitaru, D. Sitaru, Aspecte din practica judiciară în legătură cu partajarea bunurilor, în RRD nr. 7/1982, p. 61-62.
53. A. Sitaru, Notă la sentinţa civilă din 27 dec.1993 (dos. nr. 1740/1993) a Judecătoriei Strehaia din Dreptul nr. 12/1994
54. I. Spirescu, I. Mihalache, Anularea certificatului de moştenitor la cererea părţilor prezente la dezbaterea succesorală în faţa notarului de stat, în RRD nr. 6/1981, pag.36 şi urm.
55. M.I. Şchiopu, Notă la decizia civilă nr. 5219/1956 a Tribunalului Suprem, în J.N. nr. 1/1956, p. 136.
56. S. Şerban, Dreptul de dispoziţie privind bunurile aparţinând domeniului privat al statului, în Dreptul nr. 11/1992, p. 28.
57. C. Toader, R. Popescu – Consideraţii în legătură cu aplicarea principiului aparenţei în drept în materia moştenirii, Dreptul, nr. 9, 1993, p. 32
58. A. Teodorescu, Notă la decizia civilă nr. 3767/1957 a Tribunalului Regional Ploieşti, în L.P. nr. 2/1960, p. 161.
59. C. Turianu, V. Stoica, Partajul bunurilor care formează obiect de executare silită sau asupra cărora au fost luate măsuri asigurătorii, în RRD nr. 3/1985, p. 22-29.
60. C. Turianu, Probleme în legătură cu partajul succesoral în lumina prevederilor art. 12 din Legea nr. 18/1991 (II), în Dreptul nr. 9/1993, p. 56-60.

61. H.A. Ungur, În legătură cu dreptul de moştenire special al soţului supravieţuitor asupra mobilelor şi obiectelor aparţinând gospodăriei casnice, în RRD nr. 11/1988, pag. 11.
62. I.C. Vurdea, Stabilirea drepturilor succesorale ale ascendenţilor şi colateralilor privilegiaţi în concurs cu soţul supravieţuitor, în RRD nr. 4/1989, pag.28.

Jurisprudenţă

1. Curtea de Apel Bucureşti, dec. civ. nr. 1106/2002, în Practica judiciară civilă 2001-2002, p. 302
2. Curtea de Apel Bucureşti, secţia IV civ., dec. nr. 1070/2001, în Practică Judiciară Civilă 2001-2002, p. 299
3. Curtea de Apel Bucureşti, secţia IV civ., dec. nr. 715/2002, în Practică judiciară civilă 2001-2002, p. 257
4. Curtea de Apel Bucureşti, secţia III civ., dec. nr. 2203/2001, în Practică Judiciară Civilă 2001-2002, p. 298
5. Curtea de Apel Iaşi, dec.civ.nr.1627/2002, în Jurisprudenţa în materie civilă 2002, p.72
6. CAS I, dec.nr.1430/1935, în Jurisprudenţa Generală 1936, p. 526
7. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1306/1995, în Dreptul nr. 2/1996, p.109
8. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1474/1992, în Dreptul 7/1993, p.91
9. Curtea Supremă de Justiţie, dec.civ.nr.1526/1990, în Culegerea de Decizii ale Curţii Supreme de Justiţie 1990-1992, p.128-130
10. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 49/1990, în Dreptul nr.9-12/1990, p. 239-240

11. Curte Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 884/1992, în Dreptul nr. 11/1992, p. 84
12. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 398/1994, în Dreptul nr. 12/1994, p.66
13. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1173/1991, în Dreptul nr. 1/1992, p. 109-110
14. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1715/1992, în C. Crişu ş.a., Repertoriu de jurisprudenţă şi doctrină română I, 1989-194, p. 620-621
15. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1409/1992, în Dreptul nr. 8/1993, p.81.
16. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 3362/1999, în Dreptul nr. 12/2000, p.136
17. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1997/1991, în Deciziile Curţii Supreme de Justiţie 1990-1992, p.151
18. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1199/1991, în Deciziile Curţii Supreme de Justiţie 1990-1992, p.150
19. Curtea Suprema de Justiţie, dec. civ. nr. 1199/1991, în Dreptul nr. 11/1992, p. 87
20. Curtea Supremă de Justiţie, dec. civ. nr. 1031/1991, în Dreptul 1/1992, p.107
21. Curtea Supremă de Justiţie, dec. nr. 1567/1992, în Dreptul nr. 10-11/1993, p 116
22. Tribunalul Bucureşti, dec. civ. nr. 1658/1991, Culegere practică judiciară civilă 1991, p.131
23. Tribunalul Judeţean Covasna, sent.civ.nr.4/1971, în Culegere de Decizii 1972, p.177
24. Tribunalul Judeţean Cluj, dec. civ. nr. 384/1980, în Revista Română de Drept nr.11/1980, p. 64.

25. Tribunalul Judeţean Cluj, dec. civ. nr. 723/1963, în Legalitatea Populară nr.5/1963, p.169
26. Tribunalul Judeţean Suceava, dec. civ. nr. 128/1970, în Revista Română de Drept nr. 4/1971, p. 99
27. Tribunalul Judeţean Timiş, dec. nr. 211/1975, în Revista Română de Drept 10/1975, p. 65-66
28. Tribunalul Suprem, dec. nr. 524/1954 în Culegere de Decizii 1952-1954, p.316
29. Tribunalul Suprem, dec. nr. 1591/1957 în Culegere de Decizii 1957, p.314
30. Tribunalul Suprem, dec. nr. 912/1959 în Culegere de Decizii 1959, p.83
31. Tribunalul Suprem, dec. nr. 819/1968 în Revista Română de Drept 11/1968, p.168
32. Tribunalul Suprem, dec. nr. 777/1984 în Culegere de Decizii 1984, p.28
33. Tribunalul Suprem, dec. nr. 884/1968 în Revista Română de Drept 1/1969, p.152
34. Tribunalul Suprem, dec. nr. 361/1968 în Culegere de Decizii 1968, p.65;
35. Tribunalul Suprem, dec. nr. 106/1969 în Revista Română de Drept nr. 5/1969, p.175
36. Tribunalul Suprem, dec. nr. 1581/1979 în Culegere de Decizii 1979, p.62
37. Tribunalul Suprem, dec. nr. 1095/1982, în I. Mihuţă, Repertoriu de practică judiciară 1980-1985, p.68
38. Tribunalul Suprem dec. nr. 734/1989, în Dreptul 3/1990, p.61
39. Tribunalul Suprem, dec. nr. 1316/1959, în Repertoriu de practică judiciară 1952-1969, p. 732.
40. Tribunalul Suprem, dec. col. civ. nr. 873/1965, în Justiţia Nouă nr. 12/1965, p. 170
41. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 576/1972, în Revista Română de Drept nr. 10/1972, p. 174

42. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1028/1978, în Culegere de Decizii 1978, p.86
43. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 195/1970, în Culegere de Decizii 1970, p.238
44. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1356/1963, în Culegere de Decizii 1963, p.233
45. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1467/1975, în Culegere de Decizii 1975, p.217
46. Tribunalul Suprem, dec.civ.nr.818/1980, în Repertoriu de practică judiciară 1975-1980, p.147
47. Tribunalul Suprem, dec. col. civ. nr. 1080/1967, în Repertoriu de practică judiciră1952-1969, p. 448;
48. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1699/1972, în Revista Română de Drept nr.4/1973, p. 176
49. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1566/1986, în Revista Română de Drept nr.6/1987, p. 69
50. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 108/1969, în Revista Română de Drept nr.5/1969, p. 177
51. Tribunalul Suprem, dec. civ. 2186/1984, în Culegere de Decizii 1984, p.171.
52. Tribunalul Suprem, dec. civ. 369/1989, în Dreptul nr. 1-2, 1990, p.129.
53. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 154/1972, în Culegere de Decizii 1972, p.178
54. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 2171/1980, în Culegere de Decizii 1980, p.108
55. Tribunalul Suprem, dec.civ.nr.452/1960, în Culegere de Decizii 1960, p.259
56. Tribunalul Suprem, dec.civ.nr.2219/1971, în Revista Română de Drept nr.8/1972, p.160

57. Tribunalul Suprem, dec.civ.nr.12/1968, în Culegere de Decizii 1968, p.30
58. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1255/1982, în Revista Română de Drept nr.8/1983, p.59-60
59. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1351/1972, în Culegere de Decizii 1972, p.180-182
60. Tribunalul Suprem, dec. col. civ. nr. 1260/1965, în Justiţia Nouă, nr. 3/1966, p.158
61. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 844/1981, în Revista Română de Drept nr. 1/1982, p. 57
62. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1733/1957, în Culegere de Decizii 1957, p. 166
63. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 672/1976, în Culegere de Decizii 1976, p.150
64. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 624/1978, în I. Mihuţă, Repertoriu de practică judiciară în materie civilă pe anii 1975-1980, p.134
65. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 2588/1973, în Revista Română de Drept nr. 7/1974, p.75
66. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1401/1985, în Revista Română de Drept nr. 5/1986, p. 82
67. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 673/1982, în Revista Română de Drept nr.3/1983, p.66
68. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 710/1981, în Revista Română de Drept nr. 1/1982, p.57
69. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 418/1989, în Dreptul nr. 1-2/1990, p. 134
70. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 475/1981, în Revista Română de Drept nr. 11/1981, p.45
71. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1805/1980, în Revista Română de Drept nr. 6/1981, p.84
72. Tribunalul Suprem, dec. 673/1982, în Culegere de Decizii 1982, p. 36-40.

73. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 31/1981, în Culegere de Decizii 1981, p. 127
74. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 549/1989, în Dreptul nr. 1-2/1990, p.127
75. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 927/1977, în Culegere de Decizii 1977, p.13
76. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1593/1979, în Culegere de Decizii 1979, p.124
77. Tribunalul Suprem, plen, decizia de îndrumare nr.3/1968, în Culegere de Decizii 1968, p.11
78. Tribunalul Suprem, plen dec. îndrumare nr. 3/1968, în Culegere de Decizii 1968, 14
79. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1451/1989, în Dreptul nr. 4/1989, p.72
80. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 2727/1988, în Revista Română de Drept nr. 9-12/1989, p.134
81. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 108/1969, în Revista Română de Drept nr. 5/1969, p. 177
82. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 685/1989, în Dreptul nr. 3/1990, p. 66
83. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 785/1988, în Revista Română de Drept nr. 2/1989, p. 71
84. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr., 356/1973, în Revista Română de Drept nr. 11/1973, p. 168;
85. Tribunalul Suprem, dec. nr. 1930/1970 în Revista Română de Drept nr. 5/1974, p. 74;
86. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 2238/1974, în Revista Română de Drept nr. 7/1975, p. 70
87. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 418/1989, în Dreptul nr. 1-2/1990, p. 134
88. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 1590/1989, în Dreptul nr. 5/1990, p. 69
89. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr. 384/1989, în Dreptul nr. 3/1990, p. 67

90. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr.2674/1973, în Culegere de Decizii, 1973, p.188-191.
91. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr.1743/1971, în Repertoriu de practică judiciară 1969-1975, p.216,
92. Tribunalul Suprem, dec. col. civ. nr. 336/1968, în Culegere de Decizii, 1968, p.102.
93. Tribunalul Suprem, dec. civ. nr.673/1982, în Culegere de Decizii, 1982, p.36-40